

Universitat Autònoma de Barcelona

Assignatura: Bases Metodològiques I
Codi: 23145
Titulació: Pedagogia
Professora: Esther Belvis
Telèfon: 935811074
Despatx: G6-146
E-Mail: Esther.Belvis@uab.es

A. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A LA FORMACIÓ DEL PEDAGOG

El perfil professional del pedagog i la pedagoga engloba una sèrie de competències que es conformen d'acord a diferents i diverses accions educatives i formatives formals, no formals i informals que contribuiran a la professionalització dels futurs llicenciats. Pel que fa a la matèria de *Bases metodològiques de la investigació educativa* les principals aportacions en quan a la creació d'aquest perfil es refereixen sobretot a:

- Reflexió sobre les diferents maneres d'abordar la investigació educativa a partir de diferents perspectives i models aplicables. Es pretén que l'alumnat reflexioni sobre la idoneïtat i necessitats en recerca segons els diferents contextos i objectius d'investigació.
- Considerant el mateixos continguts relacionats amb les perspectives metodològiques es pretén abordar la relació i les múltiples connexions que est tenen amb altres àmbits de saber com són l'Antropologia, la Filosofia, Política Educativa, Estadística...
- S'incideix l'adquisició dels principals coneixements, tècniques i recursos per a iniciar-se en el coneixement empíric tot desenvolupant la capacitat investigadora, és a dir, es fomenta una comprensió del procés investigador i es promou una actitud crítica i inquieta que comporti interrogants sobre els possibles camps d'estudi.
- S'inclouen en tots aquests processos la capacitat d'anàlisi i síntesi sobre els diferents aspectes, promovent el rigor en el disseny i procés investigador i activant l'adquisició de competències pel que fa el treball en equip, clar factor de la majoria de processos de recerca.

B. OBJECTIUS EN TERMES DE COMPETÈNCIA A ASSOLIR

- Comprendre les principals característiques del coneixement científic i les seves interrelacions amb altres àmbits de saber.
Relacionat amb la competència d'anàlisi de la complexitat del procés de recerca i la seva vinculació estreta amb altres àmbits de saber.
- Conèixer els principals corrents epistemològics i la seva influència en l'elaboració del coneixement científic.
Relacionat amb la competència d'anàlisi crític i reflexió al respecte del coneixement científic i les seves implicacions.
- Saber planificar una investigació educativa destacant els principals moments, fases i tècniques.
Relacionat amb la competència de selecció i revisió d'informació així com de disseny de recerca.
- Establir principis per a l'organització i presentació de resultats empírics tenint en compte les orientacions i característiques del model de recerca.
Relacionat amb la capacitat de síntesi i elaboració de la informació obtinguda i aplicació de la terminologia adequada.
- Reflexionar sobre les implicacions dels diferents tipus de recerca i l'aplicació de les mateixes en diferents àmbits i contextos.
Relacionat amb la capacitat de prendre decisions i implicacions de la mateixa referides tan al procés investigador com al codi deontològic.

C. CONTINGUTS

BLOC 1: Introducció epistemològica i conceptual

- 1.1.Fonaments epistemològics. Caracterització del coneixement científic.
- 1.2.El mètode científic.
- 1.3.La investigació en educació: orígens i relacions amb altres àmbits del saber.

BLOC 2:

- 2.1. El concepte de paradigma: Kuhn, Lakatos, Feyerabend
- 2.2. Els paradigmes en investigació educativa: positivista, interpretatiu i crític

2.2.Modalitats d'investigació educativa

2.3. Límits i ètica

BLOC 3: Fonaments de la planificació de la investigació

3.1 Fonamentació Teòrica

3.2 Objectius

3.3. Metodologia

3.4 Recollida, tractament i anàlisi de dades

3.5 Recursos (RR.HH, RR.MM, Econòmics)

3.5 Informe d'investigació

D. ACTIVITATS D'APRENTATGE I AVALUACIÓ

Activitats d'ensenyament-aprenentatge presencial.

Les activitats podran ser de dos tipus.

- a) **Activitats amb un paper més destacat del docent.** Ens referim bàsicament a la lliçó magistral on el docent fa exposició dels principals continguts o explicació de les activitats individuals o de grup. En qualsevol cas, el procés tindrà també la participació de l'alumnat a través de preguntes o comentaris.
- b) **Activitats amb un paper més destacat del discent.** Ens referim a principalment a tasques a realitzar en grup dins l'aula, estructurades de forma concreta per tal d'assolir continguts específics que complementin la lliçó magistral.

Suposen un 40% de la nota a través de la prova d'avaluació escrita.

Activitats d'ensenyament-aprenentatge dirigit.

Les activitats podran ser de tres tipus.

- a) Activitats d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant les quals els estudiants desenvolupen la capacitat de treballar en equip per l'assoliment de la tasca encomanada.
- b) Activitats de tutoria individual o grupal ja sigui presencialment a través de la xarxa.

Suposen el 40% a través del treball de recerca en grup

Activitats d'ensenyament-aprenentatge autònom

Inclouen aquelles que es realitzen fora de l'aula que suposen un aprofundiment en la matèria i que estan clarament relacionades amb la dinàmica de la matèria i les altres activitats realitzades:

- a) Estudi personal per la superació de proves i assoliment dels objectius.

- b) Lectures i recerca de fonts d'informació per cobrir interessos o necessitats específics de la matèria.

Suposen el 20% a través de dues activitats individuals a través de les lectures realitzades.

E. BIBLIOGRAFIA

- Aibar, E. y Quintanilla, M.A. (2002): *Cultura tecnològica. Estudios de Ciencia, Tecnología y Sociedad*. Barcelona, Horsori.
- Black, M. (1979): *Inducción y probabilidad*, Madrid, Cátedra.
- Bochenski. I.M. (1965): *Los métodos actuales del pensamiento*, Madrid, Rialp.
- Brown, H.I. (1988): *La nueva filosofía de la ciencia*, Madrid, Tecnos.
- Bunge, M. (1980): *Epistemología*. Barcelona, Ariel.
- Chalmers, A.F. (1989): *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid, Siglo XX
- Chalmers, A.F. (1992): *La ciencia y cómo se elabora*. Madrid, Siglo XXI.
- Creswell, John. (2003): *Research design, qualitative, quantitative, and mixed approaches*. London, Sage Publications.
- Dalla, M.L. y Toraldo di Francia, G. (2001): *Confines: Introducción a la filosofía de la ciencia* Barcelona, Crítica.
- Echeverría, J. (1999): *Introducción a la metodología de la ciencia*. Madrid, Cátedra.
- Feliu, S. (2003): *Ciencia y verdad*. València, Publicacions de la Universitat de València.
- Geymonat, L. (1993): *Límites actuales de la filosofía de la ciencia*. Barcelona, Gedisa.
- Gordon, S. (1995): *Historia y filosofía de las ciencias sociales*. Barcelona, Ariel.
- Jaegel, M. (1988): *Complementary methods for research in education*. Washington, Aera
- Jackson, Ph. (1975): *La vida en las aulas*. Madrid, Marova.
- Kuhn, Th. S. (1975): *La estructura de las revoluciones científicas*. México, F.C.E.
- Lakatos, I. (1983): *La metodología de los programas de investigación científica*. Madrid, Alianza.
- Losee, J. (2001): *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Madrid, Alianza.
- Maykut, P. Y Morehouse, R. (1999). *Investigación cualitativa. Una guía práctica y filosófica*. Ediciones Hurtado, Barcelona.
- Mardones (1991). *Filosofía de las ciencias sociales humanas y sociales*. Barcelona, Anthopos
- Núñez Cubero, L. (ed.) (1993): *Metodología de investigación en educación no formal*. Sevilla, Preu Spínola.
- Rodríguez, G., GIL, J. y García, E. (1996): *Metodología de la investigación cualitativa*. Aljibe, Málaga.

Rubia, F.J. (dir.) (2004): *Percepción social de la ciencia*. Madrid, Academia Europea de Ciencias y Artes/UNED.

Seiffert, H. (1977): *Introducción a la teoría de la ciencia*. Barcelona, Herder.

Woolgar, S. (1991): *Ciencia: abriendo la caja negra*. Madrid, Anthropos.

Ziman, J. (1986): *Introducción al estudio de las ciencias*. Barcelona, Ariel.